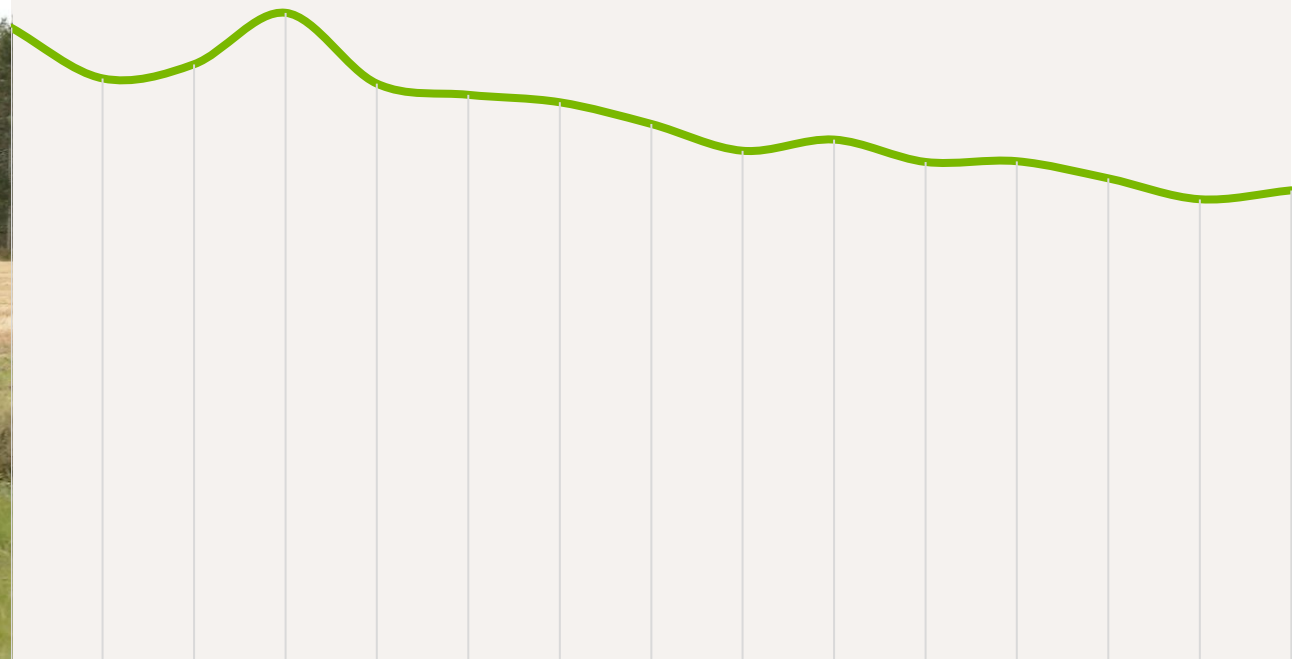

Ähtäri

ILMASTOSUUNNITELMA

2024-2030

Sisällysluettelo

01	Aluksi	Keskeiset käsitteet ja lyhenteet	3
		Alkusanat	4
02	Ilmastotyön nykytila	Kaupungin päästökehitys ja tavoite	5
		Arvio tulevasta päästökehityksestä	6
		Tavoite päästöjen vähentämisestä	8
		Ilmastotyön painopisteet	9
03	Toimenpiteet ja mittarit	Energia ja materiaalit	10
		Liikenne ja työkoneet	15
		Kestävä ruokajärjestelmä	18
		Ympäristön tila ja ilmastoriskit	21
		Tietoisuus ja yhteistyö	25
04	Ilmastotyön seuranta	Työn organisointi	27
		Ilmastotyön vuosikello	28
		Suunnitelman päivitykset	29

Keskeiset käsitteet

Käsite	Määritelmä
Kasvihuonekaasu	Kasvihuonekaasu päästää läpi auringosta tulevan säteilyn, mutta absorboi maan pinnalta saapuvaa säteilyä. Näin ollen kasvihuonekaasulla on maapalloa lämmittävä vaikutus. Merkittäviä kasvihuonekaasuja ovat muun muassa vesihöyry, hiilidioksidi ja metaani.
Energiatehokkuus-sopimus	Vapaaehtoinen sopimus, joka on tärkeässä roolissa, kun Suomi tavoittelee EU:n energiatehokkuusdirektiivin mukaisia tavoitteita. Sopimuksiin voivat liittyä niin kunnat, yritykset kuin kiinteistö- ja vuokratyöyhtiöt.
CO ₂ e	Hiilidioksidiekvivalentti, jossa hiilidioksidin lisäksi on otettu huomioon myös muiden kasvihuonekaasupäästöjen ilmastoa lämmittävä vaikutus.
Päästökerroin	Päästökerroin kuvaa yhden yksikön aiheuttamaa kasvihuonekaasujen päästö määrää. Esimerkiksi sähköntuotannossa päästökerroin voidaan ilmoittaa grammoina hiilidioksidiekvivalenttia tuotettua kilowattituntia kohden (gCO ₂ e/kWh).
Päästökuilu	Ero nykyisillä toimenpiteillä saavutettavan päästö määrän sekä tavoitteen välillä.
Perusskenaario	Oletettujen olemassa olevien politiikkatoimien sekä muiden tiedossa olevien kansallisella tasolla päätettyjen toimien vaikutus alueen päästökehitykseen tulevina vuosina.

Alkusanat

Kansalliset ilmastotavoitteet

Suomi on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Tämän tavoitteen toteutuminen edellyttää päästövähennyksiä sekä hiilinielujen vahvistamista. Myös luonnon monimuotoisuuden eteen on tehtävä töitä tulevinä vuosina.

Ilmastotyö Ähtärissä

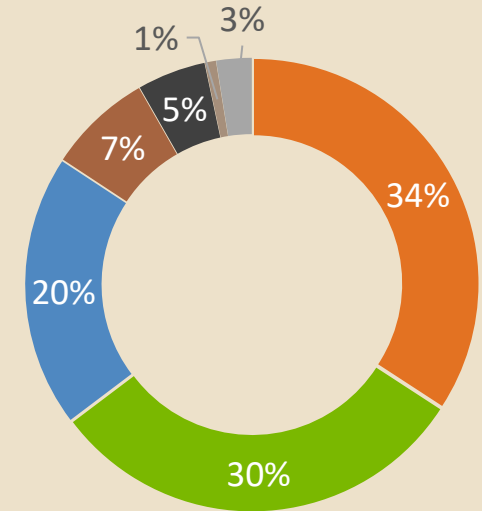
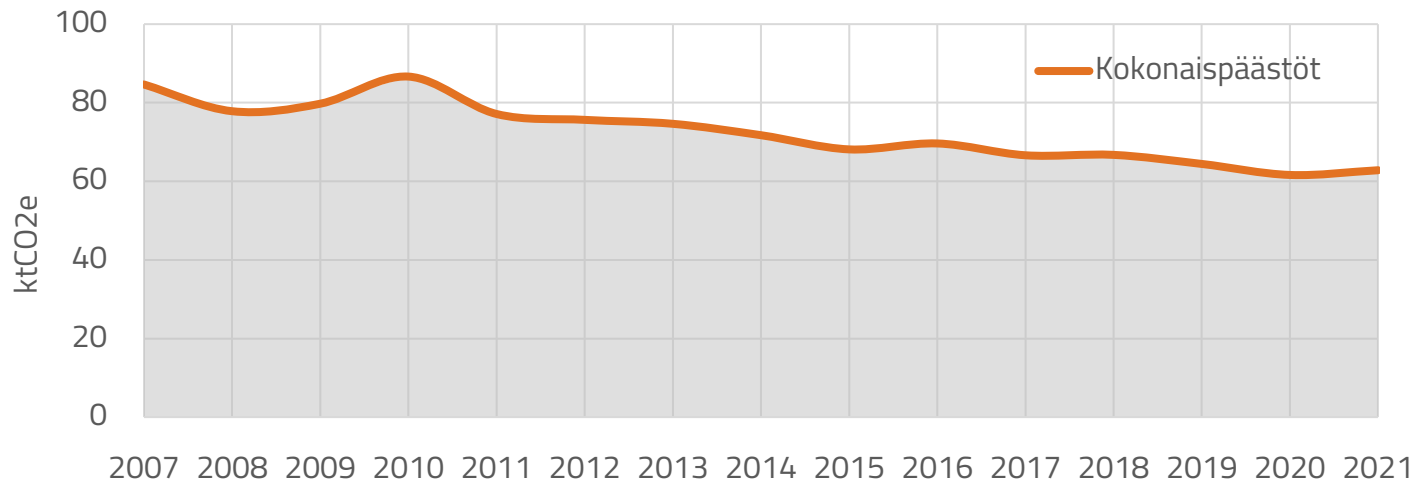
Ähtärin kaupungin vahvuutena ovat puhtas luonto ja järvet, jotka houkuttelevat alueelle asukkaita sekä matkailijoita. Kaupungissa tunnistetaan vastuullisen toiminnan tärkeys, ja alueella on tehty jo pidempään toimia ilmaston hyväksi.

Ähtärin kaupunki on mukana energiatehokkuussopimuksessa, jonka tavoitteena on tehostaa energian käyttöä sekä lisätä uusiutuvan energian tuotantoa. Kaupunki on uudistanut vanhoja valaisimia uudella LED-tekniikalla ja tuottaa aurinkosähköä kaupungintalolla sekä jätevesilaitoksella. Henkilökuntaa kannustetaan ilmastokestävään liikkumiseen pyöräedulla ja alueella on useita julkisia latauspisteitä sähköajoneuvoille. Kaupunki toimii myös aktiivisesti alueen vesistöjen ennallistamisessa. Ähtärin Eläinpuisto on merkittävä toimija alueella ja sille on myönnetty Sustainable Travel Finland -merkki osoituksena arvokkaasta ja pitkäjänteisestä työstä kestävän matkailun hyväksi.

Keväällä 2024 laadittu ilmastosuunnitelma sai rahoitusta Ympäristöministeriöltä. Suunnitelman sisältö täyttää ilmastolain (423/2022) 14 a §:n vaatimukset. Ilmastosuunnitelman laatimisessa hyödynnettiin alueen asukkaille suunnattua ilmastokyselyä sekä kaupungin henkilöstölle ja lukiolaisille järjestettyjä työpajoja. Ilmastosuunnitelman laatimisesta, kyselystä ja työpajoista vastasi Evate Oy.

Ähtärin päästökehitys

Ähtärin kaupungin kasvihuonekaasupäästöt olivat noin 63 ktCO₂e vuonna 2021. Vuoden 2007 päästöistä ollaan saatu vähennettyä noin 26 %. Alla olevasta kuvasta näet kokonaispäästöjen kehityksen vuodesta 2007 vuoteen 2021. Viereisessä kuvassa on vuoden 2021 päästöjen osuudet. Vuonna 2021 rakennusten lämmityksen sekä kulutussähkön osuus oli 34 %, maatalouden päästöjen osuus 30 % sekä tieliikenteen osuus 22 % kokonaispäästöistä. Tiedot perustuvat Suomen ympäristökeskuksen päästölaskentaan. Voit tutustua laskentaan tarkemmin osoitteessa <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>.

- Rakennusten lämmitys ja kulutussähkö
- Maatalous
- Tieliikenne
- Työkoneet
- Jätteen käsittely
- Teollisuus
- Muut

Arvio tulevasta päästökehityksestä

Ähtärin kaupungille laadittiin arvio tulevasta päästökehityksestä vuoteen 2030 asti. Laskennassa käytettiin Suomen ympäristökeskuksen skenaariotyökalua¹. Työkalulla luotiin kaupungille perusskenaario, jossa oletetaan olemassa olevien politiikkatoimien sekä muiden tiedossa olevien, kansallisella tasolla päätettyjen toimien vaikuttavan alueen päästökehitykseen tulevina vuosina. Lisätietoja näistä toimista löytyy muun muassa kansallisesta ilmasto- ja energiastrategiasta², keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU)³ sekä toimialojen vähähiilisyystiekartoista⁴. Perusskenaarion mukaan Ähtärin kaupungin päästöt laskevat vielä noin 21 ktCO₂e vuoteen 2030 mennessä vuoden 2021 tasosta.

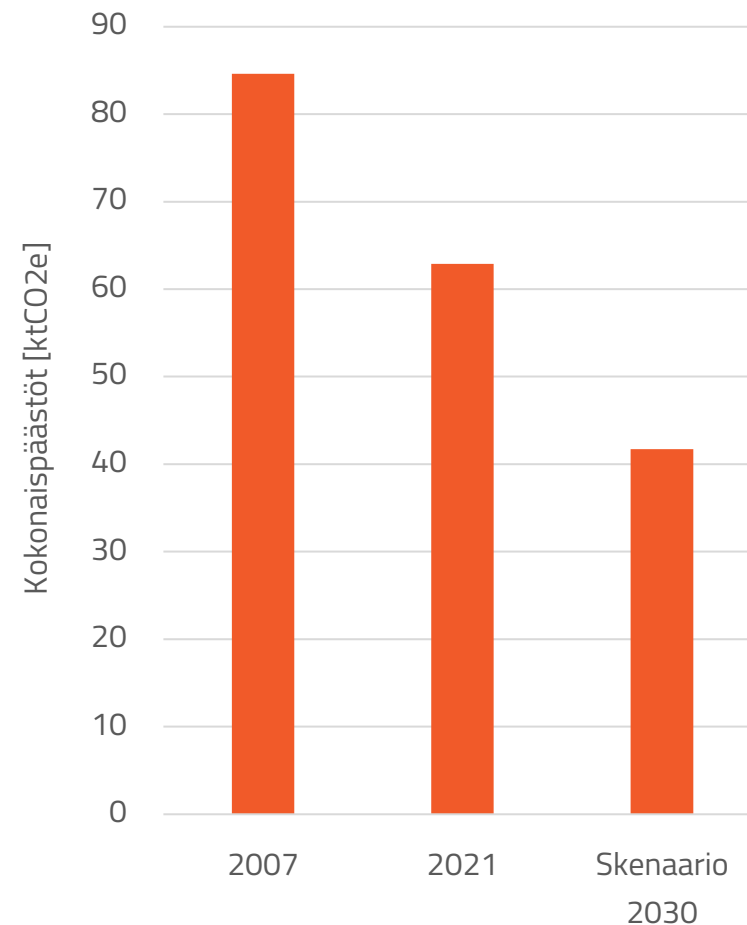
Perusskenaariossa on oletettu muun muassa, että öljylämmitys vähenee, rakennusten energiatehokkuus paranee, sähköntuotanto puhdistuu ja ajoneuvokanta sähköistyy ja uusiutuu. Myös väestöennuste on otettu huomioon. Maatalouden päästöissä on odotettavissa vain pieniä muutoksia tulevina vuosina, ja perusskenaariossa on oletettu maatalouden päästöjen säilyvän vuoden 2021 tasolla.

¹ [Kuntien kasvihuonekaasupäästöjen skenaariotyökalu, Suomen ympäristökeskus](#)

² [Kansallinen ilmasto- ja energiastrategia, Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

³ [Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma, Ympäristöministeriö](#)

⁴ [Toimialojen vähähiilisyystiekartat, Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

Arvio tulevasta päästökehityksestä

Perusskenaarion mukaiset toimet, esimerkiksi öljylämmityksestä luopuminen ja liikenteen sähköistyminen eivät tapahdu itsestään vaan vaativat toimenpiteitä. Kaupunki tekee toimenpiteitä omissa toiminnoissaan, ja kannustaa myös kuntalaisia ja alueen yrityksiä tähän. Toteutettavia toimenpiteitä on listattu ilmastosuunnitelman myöhemmillä sivuilla.

Suurimmat päästövähennykset energiankäytöstä ja tieliikenteestä

Perusskenaarion mukaiset toimenpiteet vähentävät päästöjä arviolta 50 % vuodesta 2007 vuoteen 2030. Energiankäytön päästöt ovat vähentyneet huomattavasti viime vuosina. Trendi jatkuu myös tulevina vuosina, kun rakennusten energiatehokkuus paranee ja lämpöä sekä sähköä tuotetaan yhä useammin uusiutuvilla energianlähteillä. Kaupungissa on tavoitteena ottaa käyttöön uusi biopolttolaitos, joka vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä kaukolämmöntuotannossa merkittävästi. Lisäksi alueelle on suunnitteilla teollisen mittakaavan aurinkopuisto.¹

¹ [Suomen vihreät investoinnit, Elinkeinoelämän keskusliitto](#)

Ähtärin päästöt vuosina 2007 ja 2021 sekä päästöskenaario vuodelle 2030

	2007 [ktCO ₂ e]	2021 [ktCO ₂ e]	Päästöskenaario 2030 [ktCO ₂ e]
Rakennusten lämmitys ja kulutussähkö	37	22	9
Maatalous	16	19	19
Tieliikenne	18	12	7
Työkoneet	5	5	4
Jätteiden käsittely	5	3	1
Teollisuus	1	1	1
F-kaasut	2	1	1
Vesiliikenne	0	0	0
Raideliikenne	0	0	0
Yhteensä	85	63	42

Tavoite vuodelle 2030

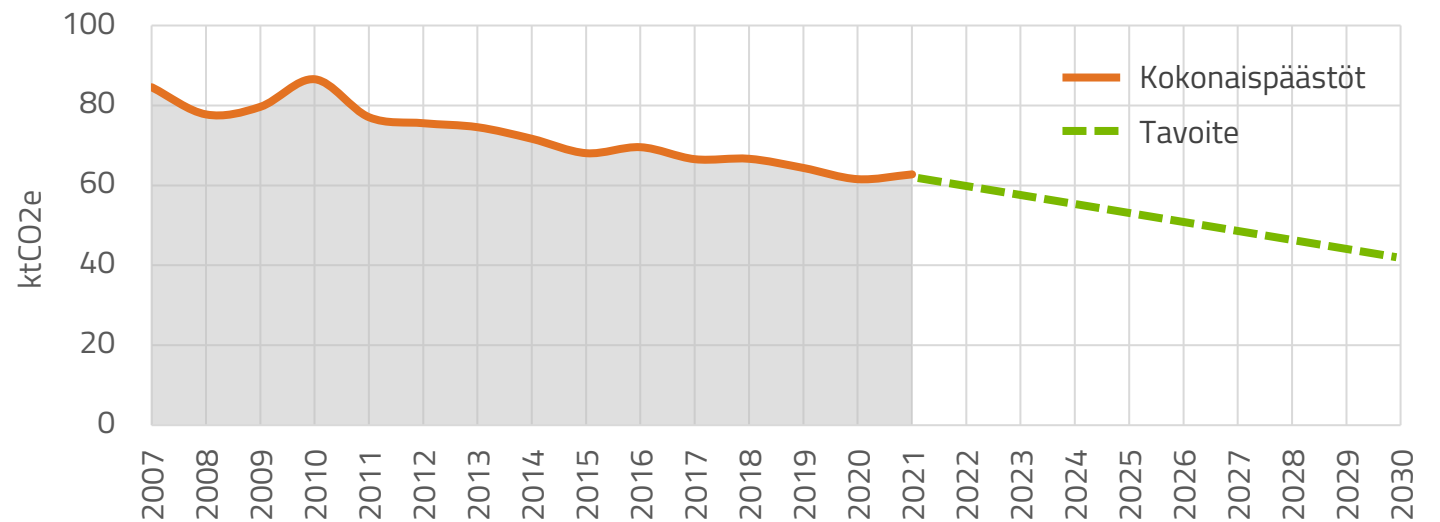
Tavoite

Kaupungin tavoitteena on vähentää alueen kasvihuonekaasupäästöjä 50 % vuodesta 2007 vuoteen 2030. Tällöin vuoden 2030 kokonaispäästöt tulisi olla 42,3 ktCO₂e tai alle.

Tavoitteissa on huomioitu kaupungin elinkeinorakenne, arvio tulevasta päästökehityksestä, kansalliset ilmastotavoitteet sekä ilmastolain (423/2022) 14 a §:n mukaiset vaatimukset. Tavoite koskee koko kaupungin alueen päästöjä, ei pelkästään kaupunkiorganisaation omia päästöjä.

Kaupungin päästövähennystavoite on hieman kansallisia tavoitteita pienempi. Tämä johtuu siitä, että alueella on runsaasti maataloustuotantoa ja päästölaskenta kohdistaa maatalouden päästöt sinne, missä maataloustuotteita tuotetaan.

Ilmastotyön painopisteet

Energia ja materiaalit

Energiatehokkuudella sekä uusiutuvalla energialla voidaan pienentää päästöjä merkittävästi. Myös materiaalikiertoja on tehostettava tulevaisuudessa.

Liikenne ja työkoneet

Liikenteen ja työkoneiden sähköistymisen lisäksi tarvitaan myös uusia toimintatapoja, kuten ajoneuvojen ja työkoneiden yhteiskäyttöä.

Kestävä ruokajärjestelmä

Ruoka tulee tuottaa luonnonvaroja säästäten ja raaka-aineet tulee käyttää tehokkaasti. Kestävästi tuotetun ruoan on edistettävä myös terveyttä.

Ympäristön tila ja ilmatoriskit

Luonnon monimuotoisuutta sekä vesistöjen kuntoa tulee parantaa. Metsiä tulee käyttää vastuullisesti, hiilinielut huomioiden. Ilmasto muuttuu, ja siihen on sopeuduttava.

Tietoisuus ja yhteistyö

Kaupungin tehtävänä on innostaa alueen asukkaita ja yrityksiä ilmastotyöhön mukaan. Myös yhteistyö alueen muiden kuntien kanssa kannattaa.

Energia ja materiaalit

Materiaalien ja jätteiden kierrätystä on tehostettava

Kiertotalouden edistäminen vähentää luonnonvarojen käyttöä. Käytetyt tavarat tulisi saada tehokkaammin kierrätettyä ja ostamisen sijaan tulisi suosia lainaamista.

Jätteiden käsittelyn päästöt ovat pienentyneet Ähtärissä noin 42 % vuodesta 2007 vuoteen 2021. Muutos johtuu pääasiassa yhdyskunta-jätteen kaatopaikkasijoituksen vähentämisestä.

Kaupunki sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen

Ähtärin kaupunki pyrkii aktiivisesti parantamaan kiinteistöjen energiatehokkuutta sekä ottamaan energiatehokkuuden huomioon hankinnoissa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa. Työntekijöiden osaamista ylläpidetään ja kehitetään, ja työntekijöitä kannustetaan osallistumaan esimerkiksi energiatehokkuudesta ja uusiutuvasta energiasta kertoviin tilaisuuksiin ja webinaareihin.

© Miika Huhtala

Energia ja materiaalit

Ähtärin kaupunki on mukana energiatehokkuussopimuksessa

Energiatehokkuussopimusten tavoitteena on energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvan energian lisääminen. Kaikkiaan eri alojen energiatehokkuussopimukseen on liittynyt yli 700 toimijaa ympäri Suomen, ja mukana on niin kuntia, yrityksiä kuin yhteisöjäkin.

Ähtärin kaupungin energiatehokkuussopimuksessa ovat mukana palvelurakennukset, ulkovalaistus sekä ajoneuvot ja työkoneet. Kaupungin Energiatehokkuussopimuksen vastuuhenkilönä toimii rakennuttaja- ja kiinteistöpäällikkö.

Ähtärin kaupunki on asettanut ohjeellisen 1445 MWh:n energiansäästö tavoitteen energiatehokkuussopimuskaudelle 2017-2025. Tavoite on 7,5 % vuoden 2019 kokonaiskulutuksesta, ja tavoitetta seurataan toteutettujen energiansäästötoimenpiteiden säästövaikutusten perusteella.

Ähtärin kaupungin energiankäyttö vuonna 2022

	[MWh]
Rakennukset	13 464
Ulkovalaistus	311
Ajoneuvot ja työkoneet	172
Muu kulutus	3
Yhteensä	13 950

Energia ja materiaalit, mittarit

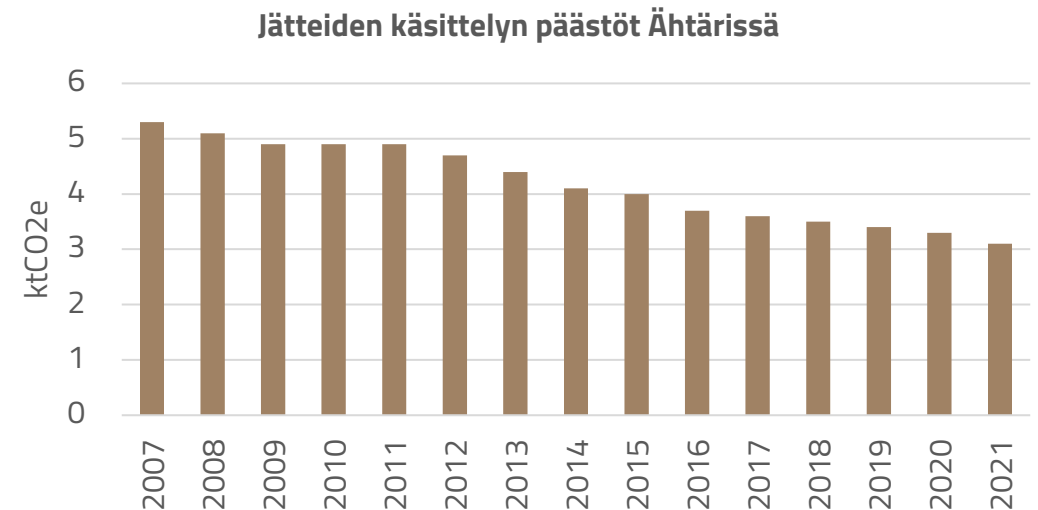
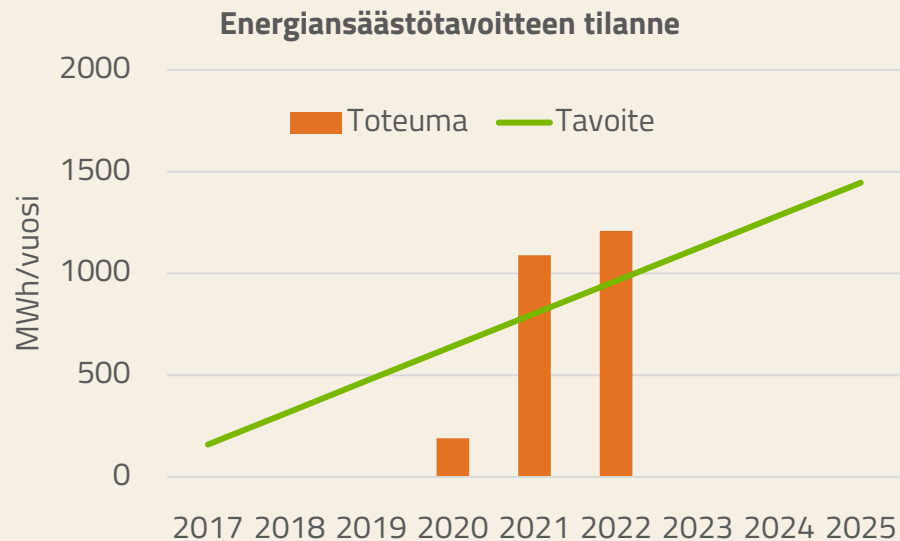
Kaupunki seuraa vuosittain energiansäästö tavoitteen toteutumista, jätteiden käsittelyn päästöjä, alueella tuotetun aurinkoenergian määrää sekä kaupungin omaa energiankäyttöä (KETS). Jätteiden käsittelyn päästöt sekä tiedot alueella tuotetusta aurinkovoimasta saadaan vuosittain Suomen ympäristökeskuksen laskelmista. Lisätietoa laskelmista löytyy [Hiilineutraalit kunnat -verkkosivuilta](#).

250 MWh

Alueella tuotettu aurinkosähkön määrä vuonna 2021. Kasvua 67 % vuodesta 2020. Ei sisällä yli 1 MW_p:n voimaloita.

13,95 GWh

Kaupungin oma energiankäyttö vuonna 2022.

Energia ja materiaalit, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Uuden biopolttolaitoksen käyttöönotto	<ul style="list-style-type: none">• Polttolaitos käyttää haketta• Turpeenkäyttö vähenee merkittävästi	2028	Energia ja vesi
Kaukolämmön tuotannon kokonaishyötysuhteen parantaminen	<ul style="list-style-type: none">• Näytteenoton kehittäminen	2023-2024	Energia ja vesi
Parannetaan energiatehokkuutta kaupungin omistamissa kiinteistöissä yhdessä kumppaneiden kanssa	<ul style="list-style-type: none">• Kumppani valittu vuosiksi 2023-2025• Kaupungintalon urakka valmistunut 2023• Keilahalliin aurinkovoimala 2023	Jatkuvaa	Tila- ja infrapalvelut
Vaihdetaan katuvalaistus LED-valaistukseksi	<ul style="list-style-type: none">• Tehdään vuosittain tietty määrä	2029 mennessä	Tila- ja infrapalvelut
Uusi energiatehokkaampi uimahalli	<ul style="list-style-type: none">• Avataan keväällä 2024	2023-2024	Tila- ja infrapalvelut
Sisällytetään energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa -ohje (TEM) osaksi hankintaohjeistusta		2024	Tila- ja infrapalvelut
Osallistutaan energiansäästöviikolle	<ul style="list-style-type: none">• Materiaaleja saa Motivalta ja ideoinnissa auttaa alueen energianeuvoja Thermopolis	Vuosittain	Tila- ja infrapalvelut Hyvinvointipalvelut

Energia ja materiaalit, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Edistetään aurinko- ja tuulivoiman käyttöä alueella	<ul style="list-style-type: none">Murtolammen aurinkovoima luvitettu	Jatkuvaa	Elinvoima
Uudet vuokratalot sijoitetaan keskusta-alueelle kaukolämpöverkon piiriin	<ul style="list-style-type: none">Sairaalatien kiinteistö kylmilleen 2024 ja purku 2025-2026	Jatkuvaa	Vuokratalot
Lisätään aurinkosähkön tuotantoa vuokrataloissa	<ul style="list-style-type: none">Selvitetään potentiaalisimmat kohteet aurinkoenergialle vuonna 2024	Jatkuvaa	Vuokratalot
Huomioidaan vuokratalojen energiatehokkuus peruskorjaushankkeissa	<ul style="list-style-type: none">Riihimäen alueella toimenpiteitä vuoteen 2026 mennessä	Jatkuvaa	Vuokratalot
Luovutaan tyhjistä kiinteistöistä ja keskitetään varhaiskasvatusta kiinteistöstrategian mukaan	<ul style="list-style-type: none">Talouden tervehdyttämissuunnitelma 2023-2030Uuden koulukeskuksen valmistuminen 2024Luovutaan väistötiloista	Jatkuvaa	Tila- ja infrapalvelut sekä vuokratalot
Lisätään tietoisuutta ja osaamista energiatehokkaista ja ilmastokestävistä hankinnoista	<ul style="list-style-type: none">Suosittelaaan energiatehokkaat hankinnat - verkkokurssin suorittamista hankintoja tekeville henkilöille (Motivan verkkokurssi)Hyödynnetään KEINO-osaamiskeskuksen tarjoamaa kriteeripankkia (https://kriteeripankki.fi/)	Jatkuvaa	Kaikki

Liikenne ja työkoneet

Liikenne

Tieliikenteen päästöjä saadaan tulevaisuudessa vähennettyä pääasiassa ajoneuvokannan sähköistämällä. Myös hyvät kevyen liikenteen järjestelyt sekä toimivat matkaketjut edesauttavat päästöjen vähentämistä.

Ähtäriin pääsee junalla, ja kaupungissa on kaksi pysähdyspaikkaa: keskustan sekä Eläinpuiston asemat. Kaupunki on etsinyt ratkaisuja kestävien matkaketjujen edistämiseen yhdessä Alavuden kaupungin sekä paikallisten matkailu- ja kuljetusyrittäjien kanssa.

Työkoneet

Työkoneiden osuus Ähtärin kaupungin kasvihuonekaasupäästöistä on noin 7 %. Laskelmassa on mukana muun muassa kaivurit, pyöräkuormaajat, metsätyökoneet, moottorikelkat, mönkijät ja maataloustyökoneet.

Liikenne ja työkoneet, mittarit

Ähtärin kaupunki seuraa tieliikenteen ja työkoneiden päästöjen kehitystä sekä sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvojen osuutta alueen ajoneuvokannasta. Tieliikenteen ja työkoneiden päästöjen laskenta perustuu Suomen ympäristökeskuksen HINKU-laskentamenetelmään. Laskennassa on mukana kuntaan rekisteröityjen ajoneuvojen päästöt. Lisätietoa laskelmista löytyy [Hiilineutraalit kunnat -verkkosivuilta](#).

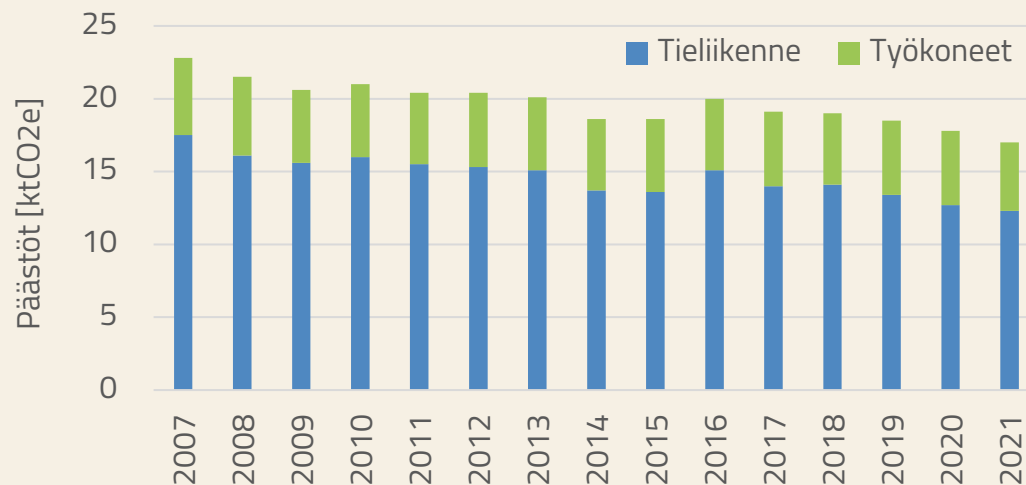
35 kpl

Ähtärin alueelle rekisteröidyt sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvot vuonna 2021.

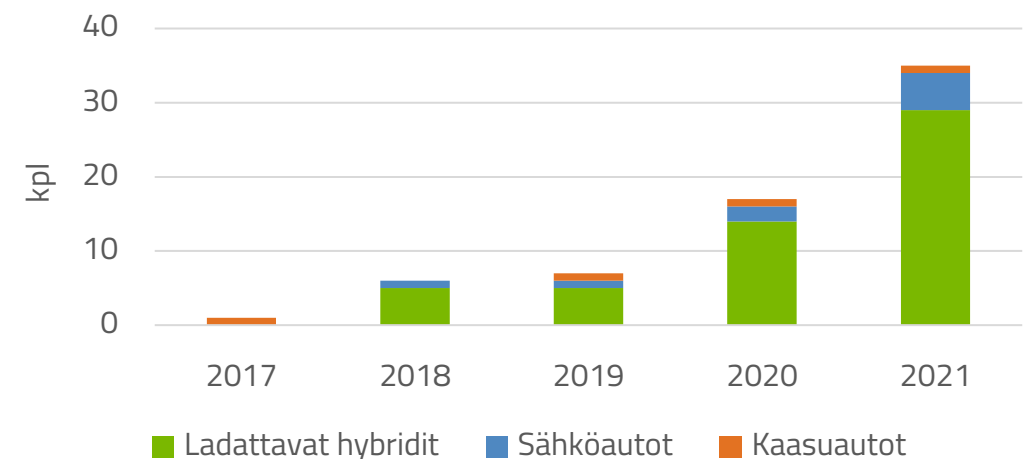
1,08 %

Alueelle rekisteröityjen sähkö-, hybridi ja kaasuajoneuvojen osuudet ajoneuvokannasta vuonna 2021.

Työkoneiden ja tieliikenteen päästöjen kehitys Ähtärissä

Sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvojen määrä Ähtärissä

Liikenne ja työkoneet, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Selvitetään mahdollisuus hyödyntää vähäpäästöisiä ajoneuvoja teiden kunnossapidossa sekä koulukuljetuksissa (markkinavuoropuhelu)	<ul style="list-style-type: none">• Teiden kunnossapito 2024• Koulukuljetukset 2025-2026	2024-2026	Tila- ja infrapalvelut sekä hyvinvointipalvelut
Kannustetaan henkilökuntaa vähäpäästöiseen liikkumiseen tarjoamalla polkupyöräetu		Jatkuvaa	Hyvinvointipalvelut
Selvitetään mahdollisuus hankkia sähköpyörä siivouspalveluille työajoja varten		2024	Hyvinvointipalvelut
Matkailukohteiden kestävätkä matkakaketjut Alavudella ja Ähtärissä -hanke		2022-2024	Elinvoima

Kestävä ruokajärjestelmä

Kestävä ruokajärjestelmä

Ruoan tuotannossa on huomioita luonnonvarojen kestävä käyttö ja raaka-aineet tulee hyödyntää tehokkaasti. Keskivertosuomalaisen hiilijalanjäljestä noin viidennes tulee ruoankulutuksesta.

Ilmastokestävä ruokalautanen sisältää kohtuudella lihaa ja maitotuotteita. Kalaa ja kasviksia tulisi lisätä lautaselle entistä enemmän. Ruokahävikin määrää tulee vähentää niin alkutuotannossa, jalostuksessa, kaupoissa kuin kodeissa ja ruokapalveluissa.

Kaupunki voi osaltaan edistää ruoan ilmastovaikutusten vähentämistä esimerkiksi suosimalla lähi-, kala- ja kasvisruokaa ruokapalveluissa. Myös biojätteen määrän seuranta ja esilletuonti vähentää hävikin syntyä ja auttaa ilmastokestävän ruokalistan suunnittelussa.

Kestävä ruokajärjestelmä, mittarit

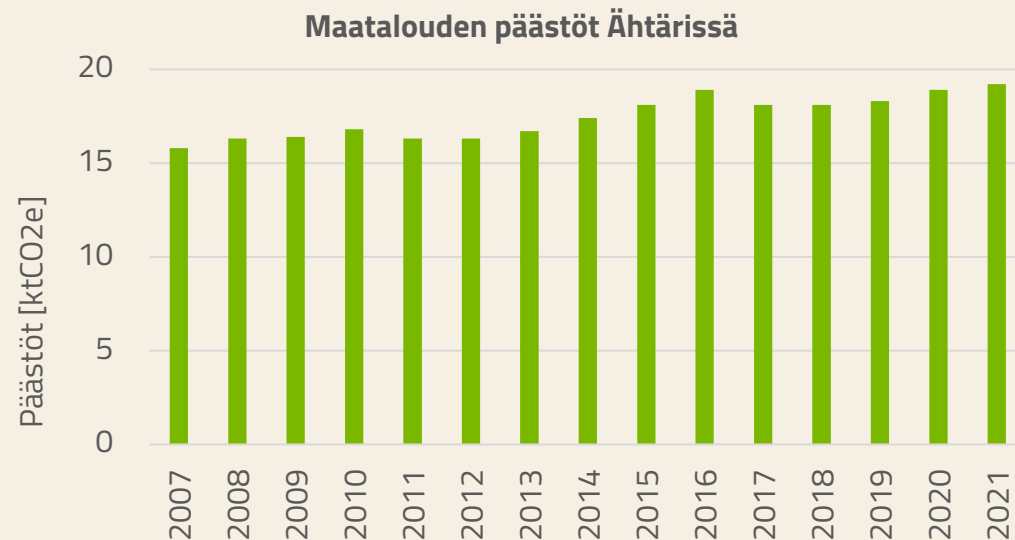
Kaupunki seuraa vuosittain alueen maatalouden päästöjen kehitystä. Maatalouden päästöt lasketaan muun muassa kuntakohtaisen eläinmäärän ja lannoitekäytön mukaan. Lisätietoa maatalouden päästölaskennasta löytyy [Suomen ympäristökeskuksen verkkopalvelusta](#). Lisäksi ilmastosuunnitelmas- ta löytyy ruoankulutuksen päästöt vuodelta 2015. Tiedot perustuvat Suomen ympäristökeskuksen [kulutusperusteisiin kasvihuonekaasupäästöihin](#).

19,2 ktCO₂e

Maatalouden päästöt vuonna 2021.

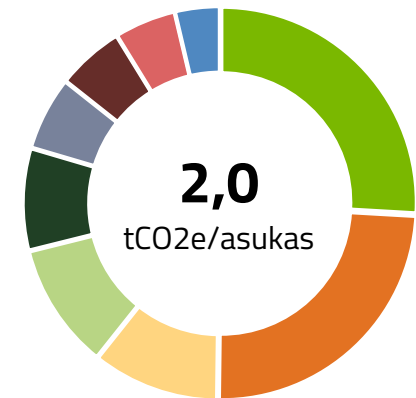
12,6 ktCO₂e

Ruoankulutuksen päästöt vuonna 2015.

Ruoankulutuksen päästöjen jakauma Ähtärissä vuonna 2015

- Maitotaloustuotteet ja munat
- Liha
- Leipä ja viljatuotteet
- Muut kasviperäiset tuotteet
- Kasvikset
- Alkoholittomat juomat
- Alkoholijuomat ja tupakka
- Hedelmät ja marjat
- Kala

Kestävä ruokajärjestelmä, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Hyödynnetään lähiruokaa mahdollisuuksien mukaan	<ul style="list-style-type: none">Ruoan valmistus kouluissa mahdollisesti 2026 alkaen. Luo paremmat edellytykset lähiruoan hyödyntämiselle.	Jatkuvaa	Hyvinvointi sekä tila- ja infrapalvelut
Ylijäämäruoan myynti henkilökunnalle		Jatkuvaa	Tila- ja infrapalvelut

Ympäristön tila ja ilmastoriskit

Ympäristön tila

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja alueen hiilinielujen säilyttäminen ovat tärkeitä toimenpiteitä, jotka vaativat erityistä huomiota tulevina vuosina. Alueen metsät ja vesistöt toimivat myös virkistysalueina ja mahdollistavat lähiruoan hankinnan marjastuksen ja kalastuksen kautta.

Ilmastoriskit

Muuttuva ilmasto aiheuttaa kuumuutta, kuivuutta, rankkasateita ja myrskyjä. Ähtärin alueella tunnistettuja ilmastoriskejä ovat rankkasateiden rasitteet kunnallisteknikalle sekä vesistöille, metsäpalot, myrskytuhot, laajat sähkökatkot taajama-alueella sekä sinilevän lisääntyminen.

Ympäristön tila ja ilmastoriskit

Viemärivuodot kuriin kimpassa -hanke

Ähtärin energia ja vesi oli mukana Viemärivuodot kuriin kimpassa (Vikuri) -hankkeessa¹. Hankkeessa toteutettiin toimenpiteitä, joiden avulla varaudutaan rankkasateisiin ja pienennetään viemäreiden ylivuotoriskiä. Hankkeessa parannettiin pumppaamoiden seurantaa ja valvontaa sekä kehitettiin sademäärämittaustiedon hyödyntämistä. Hanke toteutettiin vuosina 2021-2023.

Tietoa alueen vesistöistä

Vesi.fi-karttapalvelussa² voi tarkastella muun muassa alueen pinta- ja pohjavesien tilaa, tulvavaara-alueita sekä levätilannetta. Ähtärissä ei ole tulvavaara-alueiksi luokiteltuja alueita, mutta säännösteltyjä vesistöjä löytyy. Säännöstelyssä on huomioitava entistä paremmin ympäristön tila sekä muuttuva ilmasto, esimerkiksi rankkasateet.

¹ [Vikuri-hanke, vesiensuojelun tehostamisohjelma](#)

² [Vesi.fi-karttapalvelu, Suomen ympäristökeskus](#)

Ympäristön tila ja ilmastoriskit, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Otetaan ilmastotyö osaksi maankäytön suunnittelua	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan hiilikarttatyökalun tuomiin mahdollisuuksiin 	Jatkuvaa	Elinvoima
Vieraslaji-hankkeet Eläinpuistossa	<ul style="list-style-type: none"> Haetaan rahoitusta ja toteutetaan vuosittain eri vieraslajeihin liittyviä hankkeita Eläinpuiston alueella 	Vuosittain	Ähtärin Eläinpuisto
Edistetään metsien luonnonmukaista käyttöä	<ul style="list-style-type: none"> Haettu rahoitusta metsätietoa kaikille –hankkeelle vuonna 2023. Tietoa puista, myrskytuhoista, luonnon monimuotoisuudesta, taimien istutuksista ja lahottajista. 	2024-2025	Ähtärin Eläinpuisto
Kosteikkoon liittyvä hanke	<ul style="list-style-type: none"> Ensimmäinen hanke valmistui vuonna 2023 Uudelle hankkeelle haettu rahoitusta 		Tila- ja infrapalvelut
Kaupunkivesien hallinta	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeelle haettu rahoitusta, ja rahoitus myönnetty Riskikartoitusta ja toimenpide-ehdotuksia Mahdollisesti pienimuotoista kokeilua 	2024-2025	Tila- ja infrapalvelut
Ähtärin reitin vesistösäännöstelyn kehittämisen esiselvityshanke	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeessa selvitetään muun muassa: Miten pystytään vähentämään haitallisen alhaisia vedenpinnankorkeuksia, mitä vaikutuksia aiheutuu luonnon monimuotoisuudelle ja vesiluonnolle 	2023-2024	Tila- ja infrapalvelut

Ympäristön tila ja ilmastoriskit, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Ähtärin eläinpuiston ja Hotelli Mesikämmenen Sustainable Travel Finland -merkit	<ul style="list-style-type: none">• Auditointi tehty• Raportointi vuosittain	Jatkuvaa	Ähtärin eläinpuisto ja Hotelli Mesikämmen

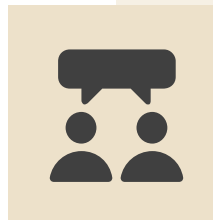
Tietoisuus ja yhteistyö

Tietoisuus ja yhteistyö

Kaupungin tavoitteena on osallistaa alueen asukkaita ja yrityksiä mukaan ilmastotyöhön. Kaupungin päästövähennystavoite koskee koko kaupungin alueen kasvihuonekaasupäästöjä, eli mukana on myös asukkaiden ja yritysten päästöt. Tavoitteen toteutuminen tarkoittaa, että mukaan pitää saada mahdollisimman laaja joukko alueen asukkaita ja toimijoita. Ilmastoasioita pyritään tuomaan aiempaa enemmän esille myös alueen oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksessa.

Tietoisuuden ja yhteistyön mittaaminen

Ilmastosuunnitelma ei alkuvaiheessa sisällä tietoisuuteen ja yhteistyöhön liittyviä mittareita. Sopivia mittareita tarkastellaan ilmastotyöryhmän tapaamisissa, ja niitä otetaan käyttöön työn edetessä.

Tietoisuus ja yhteistyö, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Laaditaan kaupungille ilmastosuunnitelma	<ul style="list-style-type: none">• Rahoitus saatu Ympäristöministeriöstä	2023-2024	Tila- ja infrapalvelut sekä Evate Oy
Kaupunki viestii ilmastoasioista	<ul style="list-style-type: none">• Tiedotetaan ilmastokyselystä• Kerrotaan suunnitelman valmistumisesta	Jatkuvaa	Tila- ja infrapalvelut
Tiedotetaan vapaa-ajan asujia ilmastokestävistä toimintatavoista	<ul style="list-style-type: none">• Ähtärin matkailu –lehteen asiaa energiasta, Thermopolikselta saa vinkkejä	2025	Ähtärin matkailu
Tiedotetaan energian- ja vedensäästön mahdollisuuksista vuokrataloissa		2024	Vuokratalot
Pikku-Karhun luontokoulu	<ul style="list-style-type: none">• Tarjotaan luontokoulupäiviä Eteläpohjalaisille kouluille• Saatu ely-keskuksen ympäristö-kasvatuksen ja valistuksen hankeavus	2023-2024	Ähtärin Eläinpuisto
Tarjotaan kesäisin Etä-Hantsa työtilaa käyttöön alueen asukkaille ja matkailijoille		Jatkuvaa	Tila- ja infrapalvelut

Työn organisointi

Ilmastotyöryhmä

Ähtärin kaupungin ilmastotyötä koordinoi poikkihallinnollinen ilmastotyöryhmä. Työryhmässä on mukana kaikki toimialat sekä ilmastotyön kannalta keskeisimmät tytäryhtiöt. Lisäksi mukana on henkilöt kaupunginvaltuustosta sekä nuorisovaltuustosta. Työryhmässä ideoidaan uusia toimenpiteitä sekä seurataan toimenpiteiden toteutumista.

Vastuu energiatehokkuussopimuksen toteutumisesta

Kaupungin tila- ja infrapalvelut vastaavat energiatehokkuussopimuksen vuosiraportoinnista sekä energiatehokkuustoimien toteuttamisesta. Sopimus-toiminnan tuloksia käydään läpi vuosittain ilmastotyöryhmän tapaamisissa.

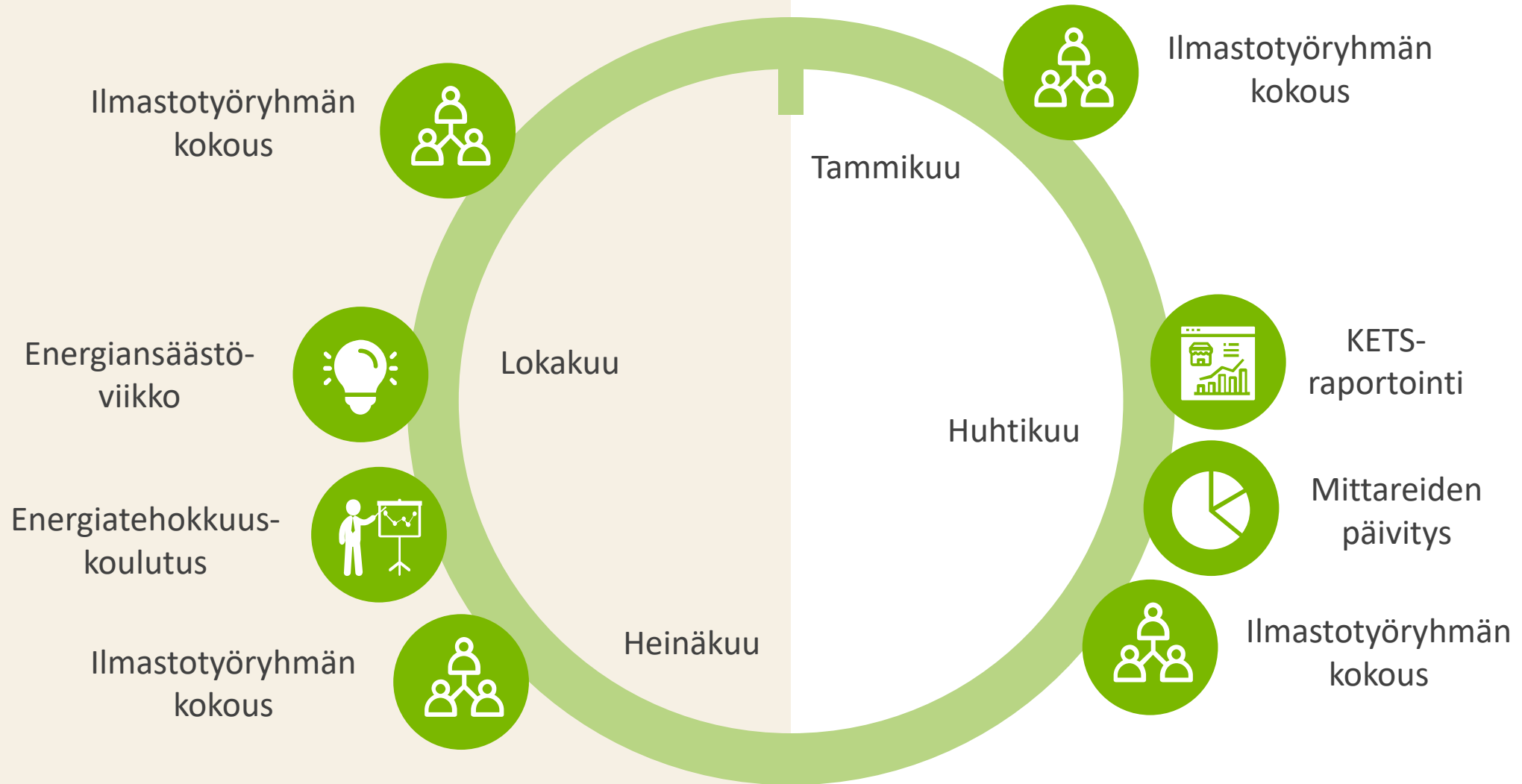
Ilmastotyön vuosikello

Ilmastotyön perustana toimii vuosikello, joka löytyy seuraavalta sivulta. Vuosikello auttaa työn organisoinnissa, ja tärkeimmät vuosittaiset toimenpiteet on jaettu eri vuodenaikoihin. Toimenpiteitä toteutetaan ja työstä viestitään ympäri vuoden.

Ilmastotyöryhmän jäsenet

Nimi	Tehtäväkuva	
Tuomas Collin	Rakennuttaja- ja kiinteistöpäällikkö	Tila- ja infrapalvelut
Marjo Mäkipelto	Yhdyskuntatekniikan insinööri	
Anu Paalanen	Vapaa-aika- ja hyvinvointipäällikkö	Hyvinvointipalvelut
Anne Luodeslampi	Yläkoulu/lukio rehtori	
Pertti Nurmi	elinvoimakoordinaattori	Elinvoima
Veijo Leino	Toimitusjohtaja, Ähtärin Energia ja Vesi Oy	
Arja Väliaho	Toimitusjohtaja, Eläinpuisto	
Annu Raivio	Markkinointipäällikkö, Ähtärin Matkailu Oy	Tytäryhtiöt
Markus Sulkava	Toimitusjohtaja, Kiinteistö Oy Ähtärin Vuokratalot	
Kauko Kantola	Puheenjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Eetu Setälä	Puheenjohtaja	Nuorisovaltuusto

Ilmastotyön vuosikello

SUUNNITELMAN PÄIVITYKSET

Versio	Päivä- määrä	Muutokset ja huomiot	Muutosten tekijä
0.9	5.2.2024	Suunnitelman ensimmäinen versio lähetetty kommentteille	Miika Huhtala, Evate Oy
1.0	4.3.2024	Päivitetty ulkoasua sekä lisätty sopeutumiseen liittyvää asiaa	Miika Huhtala, Evate Oy
1.1	15.3.2024	Päivitetty toimenpiteitä työryhmän tapaamisessa	Miika Huhtala, Evate Oy